

I. REPERE ISTORICE PRIVIND CONTROLUL FINANCIAR SI FISCAL IN ROMANIA

Statul, indiferent de forma sa de organizare, si-a creat intotdeauna un sistem de control ale carui principale obiective au vizat, in cele mai multe cazuri, activitatea de urmarire si de realizare a obligatiilor financiare ale cetatenilor fata de institutiile sale.

1. Inceputurile si necesitatea sistemului de control fiscal.

Primele marturii ale existentei structurilor de control ale statului, in spatiul carpato-danubiano-pontic, dateaza din secolul al XIV-lea. Statele romanesti nou infiintate dispuneau de structuri de control fiscal formate de slujbasi al caror principal rol era sa asigure strangerea birurilor si a dijmelor de la populatie. Situatiia a capatat accente deosebite dupa instaurarea dominatiei otomane, ca urmare a instituirii de catre aceasta a unui apasator si inrobitor regim fiscal constituit, in principal, din obligatia de plata a haraciului impus Principatelor Romanesti.

In vederea satisfacerii exigentelor mereu sporite ale Portii Otomane , atat a celor materiale cat mai ales a celor financiare, domnitorii din Principatele Romanesti au fost constransi sa instituie o foarte puternica structura de urmarire si control a incasarii, de la populatie, a acestora.

Dezvoltarea statului a fost insotita, o data cu dezvoltarea structurilor sale, de perfectionarea aparatului de strangere a banilor infiintat pe langa curtile

domnesti.

Necesitatile controlului fiscal in viziunea lui N. Ceausescu publicate de Gh. Bistriceanu, E. Negrea si L. Patrascoiu, in lucrarea "Finante si Credit" aparuta in 1977:

- controlul economic-financiar este determinat de actiunea legii acumularii socialiste care reclama cunoasterea formarii, repartizarii si a utilizarii produsului social si a venitului national, precum si a proportiilor dintre fondul de dezvoltare economico-sociala si fondul de consum.

- controlul economic financiar va fi necesar atata timp cat va exista productia de marfuri si va actiona legea valorii. Actiunea legii valorii este cunoscuta si folosita in mod constient de catre stat la elaborarea planului national unic si a planurilor financiare, la stabilirea preturilor marfurilor, a tarifelor serviciilor etc. Legea valorii este, de asemenea, folosita de catre stat pentru: organizarea productiei, stimularea materiala, intarirea gestiunii economice, reducerea cheltuielilor de productie si cresterea rentabilitatii.

- organizarea in interesul intregului popor a unui sever control si a unei cat mai bune evidente asupra productiei si a distribuirii venitului national prezinta una din conditiile cele mai importante ale conducerii economiei nationale. Controlul constituie un atribut esential, o componenta a functiei economico-organizatorice si a celei cultural-educative a statului. Economia nu poate fi organizata si condusa fara exercitarea unui control sistematic din partea statului.

- controlul este necesar si pentru ca el contribuie la: educarea cetateneasca a maselor, dezvoltarea simtului gospodaresc, lichidarea nepasarii fata de avutul obstesc si la descoperirea furturilor si a delapidarilor din avutul

poporului, întărirea ordinii și disciplinei.

2. Demersuri legislative de eficientizare a aparatului fiscal

Prima lege de urmărire a realizării veniturilor publice a statului, județelor și comunelor, a administrațiilor și stabilimentelor publice și de binefacere datează la noi de la 21 martie 1877. Legea stipula clar facilitățile și scutirile, dar mai ales faptul că orice contribuabil care nu-și achită impozitul până la data de 15 din luna mediană a trimestrului devenea **urmarit fiscal**. De aici transpare într-o anumită măsură ceea ce astăzi este ideea de prevenire și combatere a evaziunii fiscale, dată de necesitățile crescânde de resurse pentru stat în realizarea funcțiilor sale (administratie, învățământ, sănătate, apărare, ordine publică, protecție socială etc.).

Preocuparea pentru organizarea unui sistem cât mai bun de impunere și aplicare a celor mai eficiente mijloace de prevenire și reprimare a fenomenului de evaziune fiscală s-a manifestat în toată perioada de la 1921 – anul introducerii marii reforme a impozitelor directe, până la 1947, când are loc stabilizarea monetară dar și *celebra “lege 344” antievaziune*. Înspăimântătoare prin severitatea ei, aceasta are și o rezonanță politică (de clasă), când, dat fiind contextul istoric, politic și social, s-a constituit în lovitură de grație asupra mosierilor “dându-li-se posibilitatea” (oricum urmau să dispară) să-și lichideze obligațiile fiscale, chiar dacă în trecut s-au sustras de la plata acestora.

În 1862 s-a creat “Inspectia de finanțe” – organism pus direct sub conducerea Ministerului de Finanțe cu sarcina de a face verificări și cercetări

inopinate in contabilitatea tuturor agentilor, iar anul 1864 marcheaza europenizarea desavarsita a controlului financiar prin infiintarea *Inaltei Curti de Conturi*, care, chiar daca a suferit modificari referitoare la personal, competente, proceduri si ordine ierarhica intre celelalte instante judecatoresti, a reusit sa se mentina pe firmamentul institutiilor democratice timp de 84 de ani, pana in anul nationalizarii.

O institutie de inspiratie europeana si care corespunde direct necesitatii de combatere a evaziunii fiscale este *Garda Financiara*.

II. ORGANELE DE CONTROL SI ATRIBUTIILE LOR

Ministerul Finantelor Publice, in numele statului, efectueaza, prin aparatul specializat, controlul administrarii si utilizarii mijloacelor financiare ale organelor centrale si locale ale administratiei de stat, precum si ale institutiilor de stat si verifica respectarea reglementarilor financiar-contabile in activitatea desfasurata de catre regii autonome, societati comerciale si alti agenti economici in legatura cu indeplinirea obligatiilor acestora fata de stat.

Aparatul specializat al Ministerului Finantelor Publice actioneaza operativ pentru prevenirea si combaterea fraudelor, contraventiilor si infractiunilor la regimul fiscal si vamal, luand masurile prevazute de lege.

Controlul financiar al statului se organizeaza si functioneaza in Ministerul Finantelor Publice si se realizeaza prin:

1. Directia Generala a Controlului Financiar (devenita Directia generala de indrumare si control fiscal din 2001)
2. Garda Financiara

In judete si municipiul Bucuresti sunt organizate directii de control financiar fiscal si sectii ale Garzii Financiare.

1. Directia Generala a Controlului Financiar de stat

Aceasta are urmatoarele atributii:

- controleaza administrarea si utilizarea fondurilor acordate de la buget pentru cheltuielile de functionare si intretinere a organelor centrale si locale ale administratiei de stat si a altor unitati finantate de la buget;

- controleaza utilizarea fondurilor acordate de stat pentru realizarea de investitii de interes general, subventionarea unor activitati si produse si pentru alte destinatii prevazute de lege;

- verifica folosirea mijloacelor si a fondurilor din dotare si respectarea reglementarilor financiar contabile in activitatea regiilor autonome si a societatilor comerciale cu capital de stat;

- verifica exactitatea si realitatea inregistrarilor in evidentele prevazute de lege si de actele de constituire a societatilor comerciale si a celorlalti agenti economici , urmarind stabilirea corecta si indeplinirea integrala si la termen a tuturor obligatiilor financiare si fiscale fata de stat;

- indeplineste si alte atributii de control stabilite, potrivit legii.

Ministerul Finantelor Publice, in baza constatarilor rezultate din controlul efectuat de catre organele sale specializate, are dreptul sa dispuna:

- luarea de masuri in vederea inlaturarii si prevenirii neregulilor constatate in activitatea financiar-contabila a administratiei centrale si locale,

precum si a regiilor autonome;

- corectarea si completarea bilanturilor contabile si varsarea la buget a impozitelor si altor venituri legale datorate statului;

- aplicarea de masuri pentru respectarea prevederilor legale in domeniul preturilor si tarifelor; ulterior, prin infiintarea Oficiului concurentei, s-au restrans atributiile in acest domeniu;

- suspendarea aplicarii masurilor care contravin reglementarilor financiar-contabile si fiscale.

Potrivit legii, la cererea organelor de control financiar, conducerile si salariatii administratiei , institutiilor de stat si agentilor economici supusi controlului au obligatia:

- sa puna la dispozitie registrele si corespondenta, actele, piesele justificative, darile de seama, bilanturile contabile si alte documente necesare controlului;

- sa prezinte pentru verificare valorile de orice fel pe care le gestioneaza sau le au in pastrare, care, potrivit legii, intra sub incidenta controlului;

- sa dea informatii si explicatii verbale si in scris, dupa caz, in legatura cu problemele care formeaza obiectul controlului;

- sa elibereze, potrivit legii, documentele solicitate in original sau copii certificate;

- sa asigure sprijinul si conditiile necesare bunei desfasurari a controlului si a-si dea concursul pentru clarificarea constatarilor.

2. Garda Financiara

In mare, actualele atributii legale ale Garzii Financiare sunt aceleasi cu cele indeplinite in perioada interbelica, respectiv exercita controlul operativ si inopinat in legatura cu:

- aplicarea si executarea legilor fiscale si a reglementarilor vamale, urmarind impiedicarea oricarei sustrageri sau eschivari de la plata impozitelor si taxelor;
- respectarea normelor de comert, urmarind sa impiedice activitatile de contrabanda si procedeele interzise de lege.

III. EXERCITAREA CONTROLULUI FISCAL

A. Controlul formal se exercita asupra tuturor declaratiilor contribuabililor, imediat dupa receptionarea acestora de catre serviciile insarcinate cu incasarea impozitelor si taxelor datorate. Controlul formal consta in examinarea, din punct de vedere al formei, a tuturor elementelor inscrise in declaratii, pentru a se permite in special exploatarea ulterioara a acestor documente.

B. Controlul documentar este activitatea ce consta in examinarea datelor inscrise in declaratiile de impunere, comparativ cu cele din situatia fiscala a contribuabilului. Din definitie rezulta ca aceasta forma este un control ulterior care nu se desfasoara extern, la sediul contribuabilului, ci la locul de depunere a declaratiilor.

Principalele obiective ale controlului documentar sunt:

- depistarea contribuabililor care nu au depus declaratiile de impunere, a celor rau platnici sau a evazionistilor;
- depistarea declaratiilor eronate sau incomplete;
- selectarea dosarelor pentru controlul extern.

C. Controlul extern este activitatea care se desfasoara la sediul contribuabilului, ulterior depunerii de catre acesta a declaratiei de impunere, in vederea stabilirii realitatii in legatura cu unele abateri rezultate din verificarea preliminara a acesteia si a altor documente aflate la dosar.

Sursele de informare ale controlului extern sunt formate din ansamblul documentelor contabile, atat ale contribuabilului controlat, cat si ale altor unitati economice partenere.

Principalele obiective ale controlului extern sunt:

- verificarea contabilitatii contribuabilului;
- confruntarea elementelor inregistrate in contabilitate cu realitatile factice constatate pe teren;
- stabilirea abaterilor, si in functie de acestea, a masurilor de intrare in legalitate.

In incheiere putem spune ca **obligatiile fiscale** cuprind:

- obligatia de declarare a bunurilor, a veniturilor impozabile sau, dupa caz, a impozitelor datorate, inclusiv taxele si contributiile la fondurile speciale;
- obligatia de declarare, de inregistrare in evidentele contabile si de plata la termenele legale a impozitelor;
- obligatia de calculare, de inregistrare in evidentele contabile si de plata la termenele legale a impozitelor, taxelor si contributiilor la fondurile speciale;

- obligatia de a calcula, de a retine si de a inregistra in evidentele contabile si de plata, la termenele legale, impozitele realizate prin stopaj la sursa;
- orice alte obligatii care revin contribuabililor, persoane fizice sau juridice, in aplicarea si executarea legilor fiscale.

Se poate observa la final anexa schemei controlului fiscal.

ANEXA 1 : Controlul fiscal

DOSAR
-declaratie de impunere

CONTROL FORMAL

ABATERI FORMALE? NU CLASARE	DA PROPUNERI NU CLASARE	CONTROL DOCUMENTAR ABATERI? DA ABATERI MAJORE? NOTIFICARE CORECTII CLASARE	DA PROPUNERI	CONTROL EXTERN ABATERI NU CLASARE CONTROLUL CONTABILITATII STABILIREA DEFICIENTELOR CORECTII INDICII? NU CLASARE CONTROLUL CORESPONDENTEI DECLARATIEI CU SITUATIA PATRIMONIALA VERIFICARE A “MODULUI DE VIATA” MASURI DE INTRARE IN LEGALITATE
--------------------------------------	----------------------------------	--	-----------------	---

BIBLIOGRAFIE

1. Ionel Bostan

Controlul fiscal,
Editura Polirom,
Iasi 2003

**2. Gh. Bistriceanu, E. Negrea,
L. Patrascoiu**

Finante si credit,
Editura Didactica si
Pedagogica, Bucuresti 1977

SCURTA SINTEZA ASUPRA CONTROLULUI FISCAL IN ROMANIA

**TITLUL I: Repere istorice privind controlul financiar si fiscal in
Romania**

TITLUL II: Organele de control si atributiile lor

TITLUL III: Exercitarea controlului fiscal

Prof.coordonator:

Surdu M.

Student:

Trufasila(Roman) Mihaela

F.B.C.-ZI, anul III

BRASOV

-2005-

INTRODUCERE

In realizarea acestei scurte sinteze am avut ca suport doua materiale : unul vechi, lucrare apartinand lui Gh. Bistriceanu, cu aparitia in 1977, si unul nou apartinand lui Ionel Bostan, aparut in 2003.

Poate va intrebati de ce am ales ca suport un material atat de vechi cand cele noi relateaza exact prezentul, exact ceea ce trebuie sa stim.

Tocmai de aceea am ales doua materiale diferite, deoarece, cum am spus, cel nou ne arata cum functioneaza controlul fiscal in prezent, ne arata, intr-adevar, si inceputurile sistemului de control fiscal dar nu ne relateaza fapte exact cum s-au intamplat in trecut la fel cum ne relateaza autorii materialului vechi.

In sinteza se poate observa cum s-au intarit bazele sistemului fiscal de la aparitia acestora in sec. XIV-lea, pe parcurs, pana la Nicolae Ceausescu, cand acesta a intarit si mai mult sistemul controlului fiscal prin pronuntarea unor “necesitati ale controlului fiscal” si cum acestea se transpun in ziua de astazi.

CUPRINS

I. Repere istorice privind controlul financiar si fiscal in Romania	1
1. Inceputurile si necesitatile sistemului de control fiscal	1
2. Demersuri legislative de eficientizare a aparatului fiscal	3
II. Organele de control si atributiile lor	4
1. Directia Generala a Controlului Financiar de stat	5
2. Garda Financiara	7
III. Exercitarea controlului fiscal	7
Anexa: Controlul fiscal	10
Bibliografie	11

CONCLUZII

In concluzie, pot spune ca necesitatile controlului fiscal aparute la stramosii nostri sunt recunoscute si in prezent doar ca imbraca alte forme din cauza modernitatii societatii.

Chiar daca pe parcurs, de la datarea controlului fiscal si pana in prezent, acesta a suferit foarte multe modificari nu s-a pus niciodata problema, in nici o perioada a timpului, ca acesta nu ar fi necesar ci din contra, fiecare conducator al tarii a intarit bazele sistemului de control fiscal. Aceasta pana la Nicolae Ceausescu deoarece parerea mea absolut personala este ca acum, in modernism, cum as putea numi societatea din ziua de azi, bazele controlului fiscal nu mai sunt la fel de solide ca in trecut, ori din vina Ministerului care le are in competenta ori din vina organelor de control care nu isi fac datoria asa cum ar trebui. Exista in ziua de azi foarte multe firme in neregula de foarte mult timp (mentionez ca stiu denumirea a doua firme brasovene in aceasta situatie dar la care prefer sa le pastrez anonimatul) dar nimeni nu-si da seama sau aici a intervenit acel obiect numit "mita". In orice caz, atat eu cat si dumneavoastra, ramanem doar cu semnul intrebarii, raspunsul la aceste intrebari nestiindu-l decat cei vinovati.